

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 26 października 2022 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000
Dolina Środkowego Wieprza PLH060005

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c. uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowania ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody).

Tryb sporządzania projektu planu i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z 2017 r. poz. 2310).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzeniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.206/7 z dnia 22 lipca 1992 r.) i zatwierdzony jako obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w 2007 r. Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2007) 5043)(2008/25/WE) (Dz.U.U.E.L.2008.12.383 z dnia 15 stycznia 2008 r.). Obecnie status prawny obszaru określa Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny - notyfikowana jako dokument nr C(2022) 854) Dz. U. UE L 2022.39.14 z dnia 21 lutego 2022 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Środkowego Wieprza (PLH060005) (Dz.U. z 2019 r., poz. 2053).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty -Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH060005 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916,1726) oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z 2017 r. poz. 2310).

Obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza położony jest w województwie lubelskim, w powiecie łęczyńskim, na terenie gmin Łęczna, Milejów oraz Puchaczów, a jego powierzchnia wynosi 1523,34 ha. Położona jest w obrębie Płaskowyżu Świdnickiego, który stanowi północno-wschodnią część Wyżyny Lubelskiej. Jest to obszar o bardzo dużych walorach krajobrazowych, który obejmuje fragment doliny Wieprza w rejonie ujścia Białki i Mogielnicy, gdzie koryto Wieprza zachowało swój naturalny, silnie meandrujący charakter, z licznymi starorzeczami. W dolinie dominują wilgotne, wielogatunkowe, ekstensywnie użytkowane łąki i zarośla z lokalnie zachowanymi lasami łęgowymi. Strome zbocza doliny, głównie w okolicach Ciechanek, są porośnięte murawami kserotermicznymi. Natomiast w dolinie Białki obok ekstensywnie użytkowanych łąk występują torfowiska niskie, częściowo zakrzaczone oraz zespoły torfianek.

Obszar znajduje się w administracji Nadleśnictwa Świdnik, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, część lasów należy do osób prywatnych. Obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza w całości pokrywa się z Nadwieprzańskim Parkiem Krajobrazowym, który został utworzony w 1990 r.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosowanymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH060005 został wyznaczony dla ochrony następujących siedlisk przyrodniczych:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion Potamion*,
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*),
- 6410 Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) kat. D
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki ekstensywnie użytkowane (*Arrhenatherion*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Anenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe

oraz następujących gatunków zwierząt:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- 4030 Szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*,
- 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia perctoralis*,

- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber* kat. D
- 1355 Wydra *Lutra lutra*,
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*,
- 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*,
- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*,
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris telejus*

Podczas prac terenowych nie stwierdzono występowania siedliska przyrodniczego 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza. Obecnie w miejscu tego siedliska (na północny-wschód od Milejowa – N 51°14'40,1"; E 22°55'12,9"). występują zbiorowiska zaroślowe i leśne z trzęślicą modrą w runie.

Badania nie wykazały obecności piskorza *Misgurnus fossilis* jednak wiedza ekspercka (M. Kolejko) wskazuje, że pomimo absencji w odłowach (lato-jesień 2020-2021) gatunek występuje w rzece. Wskazują na to mikrosiedliska typowe dla gatunku.

Kody zostały zaczerpnięte z portalu Eionet będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal.

Założeniem do opracowania planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dz.U.U.E.L92.206.7, Dz.U.U.E-sp.15-2-102 ze zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” POIS.02.04.00-00-0193/16, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była firma EcoTerra Tomasz Furtak. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego zarządzenia.

Przedmiotowy plan zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH060005, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiono plan urządzenia lasu uwzględniający zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 4) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2 oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. układzie współrzędnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247, z 2019 r. poz. 2494).

Jednym z elementów prac związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych było zidentyfikowanie zagrożeń istniejących i potencjalnych (załącznik nr 3) mogących oddziaływać negatywnie na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru:

- W stosunku do siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* określono następujące istniejące zagrożenia:
 - Występowanie obcych gatunków inwazyjnych - występują pojedyncze gatunki kolczurki klapowanej.
- Zagrożenia potencjalne dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*
 - Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - wzrost żyzności siedliska i zmiana warunków hydrologicznych; przekształcanie łąk otaczających starorzecza w pola uprawne.
 - Brak zalewania – zmiana stosunków wodnych prowadzących do degradacji siedliska.
 - Intensyfikacja rolnictwa - wzrost żyzności siedliska powodowany wpływem nawozów z pól sąsiadujących ze starorzeczem; eutrofizacja - proces naturalny ale powolny; susze i zmniejszenie opadów.
- W stosunku do siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) zdefiniowane zostały poniższe istniejące zagrożenia:
 - Zarzucenie pasterstwa lub brak wypasu co w długiej perspektywie może skutkować zarastaniem muraw kserotermicznych i zmniejszeniem powierzchni siedliska.
 - Zalesienie terenów otwartych.
 - Zmniejszenie powierzchni siedliska - zmiany warunków siedliskowych , które mogą być spowodowane zabudową rozproszoną .
 - Rozjeżdżanie zboczy z murawami kserotermicznymi skutkować to może przekształcaniem i zanikaniem siedliska oraz wnikaniem gatunków obcych.
 - Ekspansja nawłoci *Solidago spp.*, robinii akacyjowej *Robinia pseudoacacia*, - wypieranie gatunków rodzimych; sukcesja może powodować wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska; zmiana składu gatunkowego przez brak użytkowania rolniczego.
- Dla siedliska 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) wskazano następujące istniejące zagrożenia :
 - Zmiana składu gatunkowego - procesy zarastania łąki wierzbowymi wywołane brakiem użytkowania kośnego; ekspansja przymiotana białego *Erigeron annuus*, szczawiu omszonego *Rumex crispus* - wypieranie gatunków rodzimych.
 - Obszar chroniony znajduje się w dolinie rzeki otoczonej w większości przez pola uprawne - spływ nawozów jest bezpośrednią przyczyną eutrofizacji siedliska, co przekłada się na niekorzystny skład gatunkowy
 - Wzrost żyzności siedliska prowadzący do jego ewolucji w kierunku ziołorośli, zarośli i szuwarów.
 - Przekształcanie łąk w pola uprawne.
- Potencjalne zagrożenia dla siedliska 6510 to :
 - Brak użytkowania kośnego łąk prowadzący do rozwoju ziołorośli i krzewów.
 - Zbyt duże nagromadzenie martwej materii organicznej, zwłaszcza w postaci wołoku.
- Dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) zagrożenia istniejące:

- Usuwanie martwych i umierających drzew; ekspansja inwazyjnych gatunków roślin jak: klon jesionolistny *Acer negundo*, niecierpek gruczołowy i drobnokwiatowy *Impatiens glandulifera* i *I. parviflora*.
- Zagrożenia potencjalne dla siedliska 91E0 to:
 - Prostowanie koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych.
- Wymienione zostały potencjalne zagrożenia dla występowania gatunku 4030 Szlaczkoń szafrańiec *Colias myrmidone*:
 - Na wschodniej części stanowisk występowania szlaczkonია szafrańca stwierdzono świeże nasadzenia sosny; sukcesja drzew i krzewów w obrębie skarpy kserotermicznych zmniejsza siedliska szlaczkonია szafrańca.
 - Rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi - skarpy kserotermiczne w są atrakcyjnym miejscem wykorzystywanym w off-road
 - Zbyt częste koszenie lub wykonanie prac niezgodne z wyznaczonym terminem uniemożliwia zamknięcie cyklu życiowego motyli; brak koszenia na części powierzchni jest przyczyną zmian sukcesyjnych i zarastania łąk.
 - Zabudowa rozproszona - bliskość zabudowy niesie ze sobą negatywne oddziaływania wynikające z samej budowy domów tj. podcinanie skarpy, zasypywanie skarpy ziemią; wykorzystanie zbiorników wodnych do amatorskiego połowu ryb zwiększa presje na otaczające łąki.
- Zagrożeniem potencjalnym dla siedliska 4030 jest intensywne koszenie lub intensyfikacja, co może wpływać na cykl życia motyli lub przetrwanie gatunku.
- Potencjalne zagrożenia dla siedliska 1037 Trzepli zielonej:
 - Spływ pestycydów i nawozów z okolicznych pól, który powoduje pogorszenie parametrów wody.
 - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych; spływ zanieczyszczeń z drogi.
 - Potencjalna awaria oczyszczalni może spowodować lokalne wymarcie populacji.
- Dla siedliska gatunku 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* zdefiniowano następujące istniejące zagrożenia:
 - Rozbudowa zbiorników wodnych w bezpośredniej okolicy wilgotnych łąk powoduje ich odwodnienie.
- Dla siedliska gatunku 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* zdefiniowano następujące potencjalne zagrożenia:
 - Zbyt częste koszenie lub wykonanie prac niezgodne z wyznaczonym terminem uniemożliwia zamknięcie cyklu życiowego motyli; brak koszenia jest przyczyną zmian sukcesyjnych i zarastania łąk.
 - Wykorzystanie zbiorników wodnych do amatorskiego połowu ryb; rozbudowa zbiorników wodnych powoduje odwodnienie łąk w ich bezpośrednim sąsiedztwie
 - Wykorzystanie rekreacyjne zbiorników wodnych zwiększa presje na sąsiadujące z nimi zbiorowiska łąkowe; rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi – sąsiadujące ze stanowiskiem skarpy kserotermiczne są atrakcyjnym miejscem off-road'u.
- Dla siedliska gatunku 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina* zdefiniowano następujące istniejące zagrożenia:
 - Obecność trawianki *Perccottus glenii*, niebezpiecznego dla płazów gatunku inwazyjnego; ewolucja biocenotyczna i sukcesja.
- Zagrożenia potencjalne dla kumaka nizinnego to:
 - Wędkarskie pozyskiwanie ryb, które wiąże się z płoszeniem dojrzałych osobników, niszczeniem roślinności brzegowej i wodnej a także zwiększoną

- o i przyspieszoną eutrofizacją; drapieźnictwo - zarybienia zwiększają presję ryb na płazy.
 - o Ewolucja biocenotyczna, sukcesja
- Zagrożeniem potencjalnym dla 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis* L. jest bagrowanie/ usuwanie osadów limnicznych - związane z mechanicznym usuwaniem warstwy osadów dennych ze zbiorników wodnych.
- W stosunku do siedlisk gatunku 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*, 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, 1355 Wydra *Lutra lutra* nie zdefiniowano zagrożeń.
- Dla gatunku 1042 Zalotka większa zaleca się weryfikację SDF.

Analizując występujące w obszarze zagrożenia cele działań ochronnych określone zostały dla poszczególnych wskaźników przedmiotów ochrony wskazanych w SDF (załącznik nr 4).

- Zgodnie z monitoringiem siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa) określone zostały następujące cele działań ochronnych:
 - o Utrzymanie stabilnej powierzchni 7,98 ha siedliska.
 - o Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu” na 25 % powierzchni; „gatunki wskazujące na degenerację siedliska”; „barwa wody”; „konduktywność (przewodnictwo elektryczne)”; na 80 % powierzchni siedliska „przezroczystość wody”.
 - o Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym U1 w zakresie wskaźników: na 71 % powierzchni siedliska „charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu”; „przezroczystość wody” na 20 % powierzchni siedliska.
- Zgodnie z monitoringiem siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) (Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa) za istotne cele działań ochronnych uznano:
 - o Utrzymanie stabilnej powierzchni 1,09 ha siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów.
 - o Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźnika: „gatunki charakterystyczne”.
 - o Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym U1 w zakresie wskaźników: „obecne gatunki inwazyjne”; „rodzime gatunki ekspansywne roślin zielonych”; „ekspansja krzewów i podrostu drzew”.
- Istotne cele działań ochronnych dla siedliska 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) (Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa) to:
 - o Utrzymanie stabilnej powierzchni 87,43 ha siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów.
 - o Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „struktura przestrzenna płatów siedliska”; „gatunki charakterystyczne”; „gatunki dominujące”; „obecne gatunki inwazyjne”; „gatunki ekspansywne roślin zielonych”; „ekspansja krzewów i podrostu drzew”; „udział dobrze zachowanych płatów siedliska”; „wojłok (martwa materia organiczna)”.
- Zgodnie z monitoringiem siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe)

(Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa) określone zostały następujące cele działań ochronnych:

- Utrzymanie stabilnej powierzchni 39,78 ha siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów.
- Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: na 33 % powierzchni siedliska „gatunki charakterystyczne”; „martwe drewno wielkowymiarowe”; „pionowa struktura roślinności”; „zniszczenia runa i gleby”; „inne zniekształcenia”; „rodzime gatunki ekspansywne roślin zielonych”; naturalność koryta rzecznego”.
- Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym U1 w zakresie wskaźników: „gatunki charakterystyczne” na 67 % powierzchni siedliska; „gatunki dominujące”; „gatunki obce geograficznie w drzewostanie”; „obce gatunki inwazyjne w podszybie i runie”; „martwe drewno (łącznie zasoby)”; „naturalne odnowienie drzewostanu”.
- Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym – ocena U1 wskaźnika „perspektywy ochrony”.
- Cele działań ochrony dla gatunku 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa):
 - Utrzymanie aktualnego właściwego stanu populacji na powierzchni siedliska.
 - Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „zagęszczenie”; „rozkład”; „siedlisko potencjalne”; „siedlisko zasiedlone”; „klasa czystości wody”; „perspektywy zachowania”.
- Cele działań ochronnych dla gatunku 4030 Szlaczkoń szafrańiec *Colias myrmidone* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa):
 - Zachowanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „liczba obserwowanych osobników”; „izolacja”.
 - Poprawa wskaźnika „indeks liczebności” z oceny U2 do oceny U1.
- Cele działań ochronnych dla gatunku 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*:
 - Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźnika „obecność gatunku”.
 - Zachowanie zasobności rośliny żywicielskiej na właściwym poziomie oraz z dużym udziałem roślin kwiatowych.
- Zgodnie z monitoringiem gatunku 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa) określone zostały następujące cele działań ochronnych:
 - Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „izolacja”; „baza pokarmowa”; „wiatrochrony”; „zarastanie ekspansywnymi bylinami”; „zarastanie przez drzewa i krzewy”.
 - Poprawa wskaźników z oceny U1 do właściwej FV: „liczba obserwowanych osobników”; „indeks liczebności”.
 - Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym – ocena U1 wskaźnika „perspektywy ochrony”.
- Cele działań ochronnych dla gatunku 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa):
 - Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „liczba obserwowanych osobników”; „indeks liczebności”; „izolacja”; „powierzchnia”;

- „dostępność roślin żywicielskich”; „dostępność mrówek gospodarzy”; „zarastanie ekspansywnymi bylinami”; „zarastanie przez drzewa i krzewy”.
 - Zachowanie siedliska w stanie właściwym – co odpowiada ocenie FV wskaźnika „perspektywy ochrony”.
- Cele działań ochronnych dla gatunku 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa) :
 - Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „indeks liczebności”; „izolacja”; „powierzchnia”; „dostępność roślin żywicielskich”; „dostępność mrówek gospodarzy”; „zarastanie ekspansywnymi bylinami”; „zarastanie przez drzewa i krzewy”.
 - Zachowanie siedliska w stanie właściwym – co odpowiada ocenie FV wskaźnika „perspektywy ochrony”.
- Zgodnie z monitoringiem gatunku 1355 Wydra *Lutra lutra* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny Część IV. GIOŚ, Warszawa 2015) określone zostały następujące cele działań ochronnych:
 - Utrzymanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: „procent pozytywnych stwierdzeń gatunków”; „roczny wskaźnik trendu populacji”; „zagęszczenie rodzin”; „udział siedliska kluczowego dla gatunku”; „charakter strefy brzegowej”; „stopień antropopresji”; „perspektywy ochrony”.
 - Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym U1 w zakresie wskaźników: „indeks populacyjny”; „baza pokarmowa”.
- Cele działań ochronnych dla gatunku 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa 2012):
 - Utrzymanie co najmniej 7 stanowisk gatunku na łącznej powierzchni około 5,42 ha.
 - Utrzymanie siedlisk gatunku w stanie FV na całej powierzchni.
- Dla gatunku 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis L* (Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa 2012) określony został następujący cel :
 - Zachowanie gatunku w obszarze.
 - Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1 na 75% powierzchni siedliska. Gatunek w obszarze występuje głównie w rowach melioracyjnych oraz uregulowanych dopływach Wieprza.

Działania ochronne dla wyżej wymienionych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt zostały przedstawione na mapach jako załącznik nr 6 do zarządzenia. Lokalizację działań ochronnych w obszarze Natura 2000 określa załącznik nr 7.

Planowany jest monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych w oparciu o metodykę PMS GIOŚ, jeden raz w trakcie obowiązywania PZO dla:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae_olsy* źródłiskowe)
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)
- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- 4030 Szlaczkoń szafrańiec *Colias myrmidone*
- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Planowane jest uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony:

- 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku w obszarze, w celu weryfikacji SDF
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - edukacja ekologiczna społeczności lokalnej i właścicieli wód i gruntów; propagowanie rolnictwa proekologicznego.

Wykonawca w toku prac określił potrzebę korekty granic obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza, oraz zaproponował weryfikację SDFu. Korekta granic ma na celu dostosowanie granic Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza celem objęcia ochroną skarpy kserotermicznych, które są siedliskiem motyla Szlaczkoń szafrańiec *Colias myrmidone*. Autorzy dokumentacji proponują zmienić zapisy w SDF oraz usunięcie siedliska z przedmiotów ochrony. Kolejną sugestią ze strony autora dokumentacji jest dodanie gatunku – Starodub łąkowy ze względu na dużą liczebność ponad 1000 szt.

Wykonawca dokumentacji proponuje uznać występowanie bobra europejskiego na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza za istotne dla ochrony gatunku. Jego liczna populacja, dobre warunki siedliskowe oraz położenie obszaru Natura 2000 stanowiącego główną oś migracji gatunku na Lubelszczyźnie powodują, że teren ten powinien być traktowany jako ostoja gatunku, szczególnie w dobie coraz większej antropopresji. Prace w tym zakresie będą kontynuowane.

W czasie prac nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zaistnienia przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH060005.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak WPN.6320.32.2019.EM z dnia 15 marca 2019 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele podmiotów reprezentujących kluczowe grupy interesu, czyli: administracji publicznej, placówek naukowych, organizacji pozarządowych oraz osób prywatnych, których działalność może być w jakikolwiek sposób powiązana z Obszarem, tj.: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelski Oddział Regionalny, Polski Związek Łowiecki w Lublinie, Lubelska Izba Rolnicza, Urząd Miejski w Łęcznej, Urząd Gminy Milejów, Urząd Gminy Puchaczów, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, Nadleśnictwo Świdnik, Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, Starostwo Powiatowe w Łęcznej, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono spotkania dyskusyjne. Spotkanie pierwsze wstępne miało miejsce 01.10.2018 r. w siedzibie RDOŚ w Lublinie, podczas którego przedstawiono główne założenia opracowania PZO dla obszaru Dolina Środkowego Wieprza. Drugie spotkanie odbyło się 28.05.2019 r., było poświęcone zakresowi opracowania PZO oraz planowi ochrony dla Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego. Trzecie i czwarte spotkania miały charakter wizji terenowej w obszarze i odbyło się w dniach 29.06.2021 r. oraz 24.09.2021 r. Omówiono na nich przeprowadzone badania terenowe, scharakteryzowano zagrożenia, sformułowano cele i zadania ochronne dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza. Spotkanie, które odbyło się dnia 24 maja 2022 r. w Łęcznej, w Restauracji Emocja, poświęcone było podsumowaniu prac nad projektem zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla tego obszaru.

Obwieszczeniem z dnia 2 września 2022 r. znak: WPN.6320.28.7.2022.BS Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846) i w związku z art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726).

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej, w Gazecie Wyborczej w dniu 2 września 2022 r. Obwieszczenie zostało również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Urzędach Gminy Milejów, Puchaczów i Łęczna. Podmioty zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Wpłynęły następujące uwagi i wnioski:

Institucja/osoba zgłaszająca uwagę	Przedmiot/Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
Nadleśnictwo Świdnik	Dotyczy załącznik 5. pkt.1 – Z załącznika 3 do zarządzenia, w którym określono zagrożenia dla siedliska (3150) wynika, że działanie dotyczy usuwania gatunków obcych, takich jak kolczurka klapowana oraz niecierpek gruczołowaty. Jest to działanie wykraczające poza szeroką rozumianą gospodarkę leśną. Nadleśnictwo zgodnie z zasadami gospodarki finansowej Lasów Państwowych wynikającym z Ustawy o Lasach nie ma możliwości angażowania własnych środków na działania związane z ochroną przyrody. Działanie może być realizowane tylko ze środków budżetu państwa lub innych zewnętrznych źródeł. Wnosimy o uwzględnienie tego faktu w uzasadnieniu do zarządzenia.	Uwagę uwzględniono, w uzasadnieniu dodano zapis: Działania ochronne mogą być również finansowane ze środków budżetu państwa lub innych zewnętrznych źródeł pozyskanych przez właścicieli lub posiadaczy obszaru, w tym Nadleśnictwo Świdnik.
Nadleśnictwo Świdnik	Dotyczy załącznik 5. pkt. 1 - Wnosimy o zmianę zapisu na Utrzymanie zasobów martwego drewna. Pozostawienie do naturalnego rozpadu części drzew martwych i zamierających oraz drzew biocenotycznych” z uwagi na fakt, że lasy objęte działaniem	Uwagę uwzględniono częściowo. Działania ochronne określone są dla całej powierzchni siedliska 91E0, a nie jedynie do części siedliska zarządzanego przez PGL LP. Zapis w tabeli 5 zmieniono na : Zwiększenie lub utrzymanie zasobów martwego drewna.

	aktualnie znajdują się w fazie rozpadu i zwiększenie zasobów drewna martwego jest nie do zrealizowania.	Pozostawianie do naturalnego rozpadu części drzew martwych i zamierających oraz drzew biocenotycznych.
Nadleśnictwo Świdnik	Dotyczy załącznik 5. pkt. 2 – W Planie Urządzania Lasu na lata 2021-2030 dla Uroczyska Sosnowiec (oddziały 25,26,27,725A) nie zaplanowano działań gospodarczych, w tym cięć pielęgnacyjnych. Jest ono w całości wyłączone z zabiegów hodowlanych. Ponadto oddziały 25k,l, 27c,F,H, zostały zaliczone do ekosystemów referencyjnych w ramach certyfikacji leśnej w systemie FSC. Przedmiotowe ekosystemy zgodnie z definicją są pozbawione bez ingerencji człowieka w naturalnym stanie. W ekosystemach referencyjnych nie pozyskuje się drewna. Nadleśnictwo Świdnik wnioskuje o wykreślenie działania.	Uwagi nie uwzględniono. Obecność klonu jesionolistnego została wykazana na wszystkich płatach siedliska 91E0. Przewodnik metodyczny GIOŚ, wskazuje, że łągi są ekosystemami o wysokiej podatności na neofityzację i dlatego problem gatunków inwazyjnych jest istotny dla siedliska. Jest to również wskaźnik kardynalny dla siedliska 91E0. Dlatego istotne dla zachowania dobrej oceny siedliska jest podjęcie działań mających na celu utrzymanie lub poprawę siedliska w obszarze. Efektem uwzględnienia uwagi byłoby przyzwolenie na dalszą degradację siedliska, będącego przedmiotem ochrony w obszarze.
Nadleśnictwo Świdnik	Mając na uwadze powyższe Nadleśnictwo Świdnik wnioskuje o wykreślenie zapisu w uzasadnieniu do niniejszego zarządzenia „Szacuje się, że realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat będzie realizowana bez kosztowo w ramach PUL Nadleśnictwa Świdnik”. W ramach PUL nie da się zrealizować zadań, których w nim nie zaplanowano. Ponadto taki zapis sugeruje, że wszystkie działania ochronne zaprojektowane na gruntach prywatnych miałyby być prowadzone bez kosztowo.	Uwagę uwzględniono częściowo- zmieniono zapis na: Szacuje się, że realizacja części działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wykonana będzie bezkosztowo w ramach PUL Nadleśnictwa Świdnik. Działania ochronne mogą być również finansowane ze środków budżetu państwa lub innych zewnętrznych źródeł pozyskanych przez właścicieli lub posiadaczy obszaru, w tym Nadleśnictwo Świdnik.

W trybie samokontroli dokonano zmian redakcyjnych oraz ostateczną weryfikację zawartych informacji.

Projekt zarządzenia został uzgodniony na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135) przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 5 października 2022 r., znak PN-I.0522.88.2022.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że

realizacja części działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wykonana będzie bezkosztowo w ramach PUL Nadleśnictwa Świdnik. Działania ochronne mogą być również finansowane ze środków budżetu państwa lub innych zewnętrznych źródeł pozyskanych przez właścicieli lub posiadaczy obszaru, w tym Nadleśnictwo Świdnik.

Natomiast koszt działań z zakresu monitoringu stanu ochrony siedlisk szacunkowo wyniesie około 100 tys. zł. Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpływa na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpływa także na sytuację i rozwój regionalny.